

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. marts 2015
Kontor: Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Rasmus Krogh Pedersen
Sagsnr.: 2015-0030-3151
Dok.: 1518069

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 511 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 27. februar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Mette Frederiksen

/

Rikke-Louise Ørum Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 511 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren gennem konkrete eksempler belyse, hvilken grad af mistanke og hvilke typer af holdepunkter der efter nyere retspraksis skal til for at opfylde kravene i retsplejelovens paragraf 781, så en domstol afsiger kendelse om indgreb i meddelelseshemmeligheden? Om muligt ønskes både eksempler, hvor en domstol har afsagt en sådan kendelse, og eksempler, hvor en domstol har afslået at afsige en sådan kendelse”

Svar:

1. Betingelserne for at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden, herunder telefonaflytning, anden aflytning, teleoplysning og brevåbning, fremgår af retsplejelovens § 781, stk. 1, der har følgende ordlyd:

§ 781. Indgreb i meddelelseshemmeligheden må kun foretages, såfremt

- 1) der er bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde gives meddelelser eller foretages forsendelser til eller fra en mistænkt,
- 2) indgrebet må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen, og
- 3) efterforskningen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 eller en overtrædelse af straffelovens §§ 124, stk. 2, 125, 127, stk. 1, 233, stk. 1, 235, 266, 281 eller en overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 7, nr. 1-5.”

Efter retsplejelovens § 783, stk. 1, sker indgreb i meddelelseshemmeligheden efter rettens kendelse. Politiet kan dog træffe beslutning om at iværksætte indgrebet uden retskendelse er indhentet, hvis indgrebets øjemed ellers ville forspildes. I så fald skal politiet snarest muligt og senest 24 timer fra indgrebets iværksættelse forelægge sagen for retten, der afgør, om indgrebet kan godkendes, samt om det kan opretholdes, jf. § 783, stk. 4.

2. Som eksempel på et tilfælde, hvor domstolene har fundet, at betingelserne for at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden var opfyldt, kan der henvises til Højesterets kendelse af 14. januar 2011, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen for 2011, side 1044 ff.

Sagen angik telefonaflytninger af en række personer med tilknytning til Greenpeace, der var mistænkt for at ville overtræde straffelovens § 193 (om omfattende forstyrrelse i driften af almindelige samfærdsmidler) i for-

bindelse med FN's Klimakonference (COP 15) afholdt i København i december 2009.

I kendelsen anførte Højesteret bl.a., at retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 1, ikke indeholder nærmere angivelser af kravene til mistankens styrke, men at det fremgår af betænkning nr. 1023/1984 om politiets indgreb i meddelelseshemmeligheden og anvendelse af agenter, side 97 f, at ikke enhver løs formodning er tilstrækkelig, og at mistanken skal være rimeligt og konkret begrundet i de foreliggende oplysninger.

Et flertal bestående af fire dommere fandt under henvisning til de grunde, som Østre Landsret havde anført i sin kendelse i sagen, at mistankekravet i § 781, stk. 1, nr. 1, var opfyldt. Et mindretal bestående af én dommer fandt derimod, at betingelserne for at foretage telefonaflytning ikke var opfyldt.

Østre Landsret havde fundet, at politiet – på baggrund af telefonaflytninger opsat mod centrale personer tilknyttet Greenpeace – havde haft grundlag for at mistænke Greenpeace for at ville udføre en eller flere aktioner i forbindelse med, at den amerikanske præsident skulle ankomme til Københavns Lufthavn, herunder bl.a. en aktion rettet mod Københavns Metro. Uanset om det måtte antages, at Greenpeaces intentioner var fredelige, fandt landsretten, at en aktion rettet mod Københavns Metro eller en aktion i eller omkring Københavns Lufthavn i forbindelse med besøget af den amerikanske præsident ville kunne indebære en overtrædelse af straffelovens § 193.

3. Som eksempel på et tilfælde, hvor domstolene har fundet, at betingelserne for at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden ikke var opfyldt, kan der henvises til Østre Landsrets kendelse af 19. september 2007, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen for 2008, side 85.

Sagen angik telefonaflytning i en sag om mulig overtrædelse af straffelovens § 262 a (om menneskesmugling). T var mistænkt for overtrædelse af § 262 a, og anklagemyndigheden anmodede om tilladelse til at aflytte en telefon, der tilhørte T's mor. Anklagemyndigheden anførte i den forbindelse, at der måtte gælde en formodning for, at der var telefonisk kontakt mellem T og dennes mor.

Østre Landsret ophævede byrettens afgørelse om at tillade aflytning og anførte i den forbindelse, at der ikke var oplysninger for landsretten om forholdet og kontakten mellem T og dennes mor. Herefter, og da alene den

familiemæssige tilknytning mellem T og dennes mor ikke gav tilstrækkelig grundlag for at antage, at der blev givet meddelelse til eller fra T ved brug af det pågældende telefonnummer, der var registreret til moderen, var betingelserne i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 1, ikke opfyldt.